

Valtioneuvoston kirjelmä Eduskunnalle komission ehdotuksesta neuvoston päätökseksi jäsenvaltioiden sisäistä turvallisuudesta vastaavien viranomaisten ja Europolin pääsystä tekemään hakuja viisumitietojärjestelmään (*turvallisuusviranomaiset ja viisumitietojärjestelmä*)

Perustuslain 96 §:n 2 momentin perusteella lähetetään Eduskunnalle Euroopan yhteisöjen komission 24 päivänä marraskuuta 2005 tekemä ehdotus neuvoston päätökseksi sisäisestä turvallisuudesta vastaavien jäsenvalti-

oiden viranomaisten ja Europolin pääsystä tekemään hakuja viisumitietojärjestelmästä terrorismirikosten ja muiden vakavien rikosten torjumiseksi, havaitsemiseksi ja tutkimiseksi sekä ehdotuksesta laadittu muistio.

Helsingissä 24 päivänä toukokuuta 2006

Sisäasiainministeri *Kari Rajamäki*

Neuvotteleva virkamies Jouko Huhtamäki

SISÄASIAINMINISTERIÖ

MUISTIO
27.2.2006

EHDOTUS SISÄISESTÄ TURVALLISUUDESTA VASTAAVIEN JÄSENVALTIOIDEN VIRANOMAISTEN JA EUROPOLIN PÄÄSYSTÄ TEKEMÄÄN HAKUJA VIISUMITIEOTJÄRJESTELMÄSTÄ (VIS) TERRORISMIRIKOSTEN JA MUIDEN VAKAVIEN RIKOSTEN TORJUMISEKSI, HAVAITSEMISEKSI JA TUTKIMISEKSI KOSKEVAKSI NEUVOSTON PÄÄTÖKSEKSI

1. Yleistä

Samalla kun Euroopan unioni pyrkii asteittain luomaan vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen, sen on varmistettava henkilöiden oikeus vapaaseen liikkuvuuteen ja korkea turvallisuustaso. Tätä varten ensisijaiseksi painopisteeksi on otettu viisumitietojärjestelmän (Visa Information System, VIS) kehittäminen ja käyttöönotto viisumitietojen vaihtamiseksi jäsenvaltioiden kesken. Tämä on yksi EU:n keskeisistä turvallisuuden parantamiseen liittyvistä poliittisista tavoitteista.

EU:n oikeus- ja sisäasioiden neuvosto hyväksyi 19.2.2004 päätelmät VIS:n kehittämisestä. Se korosti päätelmissä sitä, että eräs viisumitietojärjestelmän tavoitteista on parantaa yhteisen viisumipolitiikan hallinnointia sekä edistää sisäistä turvallisuutta ja terrorismin torjuntaa. Neuvosto teki 8.6.2004 päätöksen VIS:n perustamisesta.

Eurooppa-neuvosto hyväksyi 5.11.2004 Haagin ohjelman vapauden, turvallisuuden ja oikeuden lujittamisesta Euroopan unionissa. Haagin ohjelmassa korostetaan, että on tärkeää panna VIS -järjestelmä biometrisine tunnisteineen täytäntöön vuoden 2007 loppuun mennessä. Tämän vuoksi komissiota pyydettiin antamaan viipymättä tarvittava lainsäädäntöehdotus, jotta VIS -järjestelmän täytäntöönpanoaikataulua voidaan noudattaa.

Euroopan unionin komission ehdotus VIS -järjestelmän perustamisasetukseksi annettiin neuvostolle vuoden vaihteessa 2004–2005. VIS -järjestelmän perustamisasetuksessa vahvistettaisiin ne edellytykset ja menettelyt, joita sovelletaan jäsenvaltioiden väliseen tietojenvaihtoon Schengen-viisumeita koskevista hakemuksista ja niihin liittyvistä päätöksistä.

Itse VIS-järjestelmästä on ulkoasiainministeriö laatinut 20.10.2005 eduskunnalle valtioneuvoston U - kirjelmän (U 30/2005 vp). Valtioneuvoston kannan mukaan asetusehdotuksen sujuva ja nopea käsittely on Suomenkin kannalta tärkeää. Tämä johtuu muun muassa siitä, että VIS-järjestelmä tulee tehostamaan osaltaan maahantuloasioiden hoitamista koko Euroopasta parantamalla viisumihakemuksia ja niiden käsittelyä koskevaa tietojenvaihtoa sekä vahvistamalla paikallista konsuliyhteistyötä. Suomi pitää tärkeänä, että unionin vakauden ja turvallisuuden vahvistamisen kannalta merkittävän VIS-järjestelmän käyttöönotto ei saa viivästyä suunnitellusta aikataulusta.

Eduskunnan hallintovaliokunta on antanut asiasta suurelle valiokunnalle lausunnon 15.11.2005 (HaVL 25/2005 vp) ja ulkoasiainvaliokunta lausunnon 7.12.2005 (UaVL 11/2005 vp). Lausuntonaan valiokunnat ilmoittivat, että ne yhtyvät asiassa valtioneuvoston kantaan VIS:stä.

Ehdotus VIS -järjestelmän perustamisasetukseksi on tällä hetkellä käsiteltävänä neuvoston rakenteissa. Tavoitteena on sen hyväksyminen kesäkuun 2006 loppuun mennessä ja VIS:n asteittaisen soveltamisen aloittaminen 2007 alusta ja kokonaan käytössä 2008 aikana.

Neuvosto hyväksyi 7.3.2005 päätelmät jäsenmaiden sisäisestä turvallisuudesta vastaavien viranomaisten ja Europolin pääsystä VIS -järjestelmään. Päätelmissä kehoitetaan komissiota esittämään ehdotuksen, jolla mainittujen viranomaisten pääsy mahdollistetaan. Ehdotus tulisi voida hyväksyä suurin piirtein samassa aikataulussa kuin VIS -asetus.

Komissio esitteli ehdotuksen sisäisestä turvallisuudesta vastaavien jäsenvaltioiden viranomaisten ja Europolin pääsystä tekemään

hakuja viisumitietojärjestelmästä terrorismirikosten ja muiden vakavien rikosten torjumiseksi, havaitsemiseksi ja tutkimiseksi koskevaksi neuvoston päätökseksi (KOM2005 600 lopull.) OSA- neuvostossa 1.-2.12.2005.

2. Komission ehdotus päätökseksi

Päätösehdotuksen tarkoituksena on luoda oikeusperusta, jolla mahdollistetaan sisäisestä turvallisuudesta vastaavien jäsenvaltioiden viranomaisten ja Europolin pääsy tekemään hakuja viisumitietojärjestelmän tiedoista ja säädetään pääsyn ehdoista terrorismirikosten ja Europol-yleissopimuksen 2 artiklan nojalla Europolin toimivallan piiriin kuuluvien rikostyyppien (törkeä rikollisuus) torjuntaa, havaitsemista ja tutkintaa varten. Päätösehdotus perustuu Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 30 artiklan 1 kohdan b alakohtaan ja 34 artiklan 2 kohdan c alakohtaan.

Kaikki jäsenvaltiot pitävät terrorismin torjuntaa painopistealueenaan. Euroopan unioni on sitoutunut torjumaan terrorismia yhdessä ja tarjoamaan kansalaisilleen parasta mahdollista suojaa. EU:n strategian on oltava laaja-alainen ja katettava suuri toimenpiteiden kirjo. Näillä toimenpiteillä pyritään lisäämään yhteistyötä eri aloilla tiedustelutietojen vaihdosta lainvalvontatoimintaan ja näin helpottamaan epäiltyjen henkilöiden löytämistä, pidättämistä ja oikeuteen saattamista. Lisäksi toimenpiteiden tarkoituksena on edistää turvallisuutta ja taata se suojaten ja vahvistaen samalla yksilön oikeuksia ja vapauksia.

Päätösehdotuksen tavoitteena on luoda vaa-dittu, Euroopan unionista tehdyn sopimuksen VI osaston mukainen oikeusperusta, jolla mahdollistetaan sisäisestä turvallisuudesta vastaavien jäsenvaltioiden viranomaisten ja Europolin pääsy käyttämään viisumitietojärjestelmää ja säädetään pääsyn ehdoista. Tämä antaa niille mahdollisuuden tehdä hakuja viisumitietojärjestelmästä terrorismirikosten sekä Europol-yleissopimuksen 2 artiklan nojalla Europolin toimivallan piiriin kuuluvien rikostyyppien torjumiseksi, havaitsemiseksi ja tutkimiseksi.

3. Päätöksen artiklakohtainen sisältö

3.1. Päätöksen kohde ja soveltamisala

Artiklassa 1 vahvistettaisiin edellytykset, joiden mukaisesti sisäisestä turvallisuudesta vastaavat jäsenvaltioiden viranomaiset ja Euroopan poliisivirasto voivat päästä tekemään hakuja viisumitietojärjestelmästä terrorismirikosten ja muiden vakavien rikosten torjuntaa, havaitsemista ja tutkintaa varten.

3.2. Määritelmät

Artiklassa 2 määriteltäisiin, mitä päätöksessä tarkoitetaan viisumitietojärjestelmällä, Europolilla, terrorismirikoksilla, vakavilla rikoksilla ja sisäisestä turvallisuudesta vastaavilla viranomaisilla. Lisäksi sovellettaisiin viisumitietojärjestelmää koskevaan asetukseen sisältyviä määritelmiä.

3.3. Sisäisestä turvallisuudesta vastaavat viranomaiset

Artiklan 3 kohdassa 1 säädetäisiin, että sisäisestä turvallisuudesta vastaavat viranomaiset, jotka ovat päätöksen nojalla kussakin jäsenvaltiossa oikeutettuja käyttämään viisumitietojärjestelmän tietoja, luettelaa liitteessä. Kohdassa 2 todetaan, että liitteeseen tehtävät muutokset on hyväksyttävä 11 artiklassa säädettyä menettelyä noudattaen. Komissio julkaisee muutokset Euroopan unionin virallisessa lehdessä.

3.4. Viisumitietojärjestelmän keskusyhteyspisteet

Artiklan 4 kohdan 1 sisältämän ehdotuksen mukaan kunkin jäsenvaltion, johon viisumitietojärjestelmää koskevaa asetusta sovelletaan, on nimettävä yksi kansallinen viranomainen keskusyhteyspisteeksi sekä nimettävä tämän sisältä erityinen yksikkö, jonka henkilöstöön kuuluvat virkamiehet ovat asianmukaisesti valtuutettuja tekemään hakuja viisumitietojärjestelmästä tätä päätöstä sovellettaessa. Keskusyhteyspisteet luettelaisiin

liitteessä.

Kohdan 2 mukaan liitteeseen tehtävät muutokset on hyväksyttävä 11 artiklassa säädettyä menettelyä noudattaen. Komissio julkaisee muutokset Euroopan unionin virallisessa lehdessä. Kohdan 3 mukaan kunkin keskusyhteyspisteen on tehtävä hakuja viisumitietojärjestelmästä sen nimittäneen jäsenvaltion sisäisestä turvallisuudesta vastaavien viranomaisten puolesta.

3.5. Sisäisestä turvallisuudesta vastaavien, viisumitietojärjestelmää koskevan asetuksen piiriin kuuluvien jäsenvaltioiden viranomaisten viisumitietojärjestelmän tietojen käytön ehdot

Artiklan 5 kohdassa 1 säädettäisiin, että sisäisestä turvallisuudesta vastaavilla viranomaisilla on oltava pääsy tekemään hakuja viisumitietojärjestelmän tiedoista toimivaltansa rajoissa ja seuraavien ehtojen täytyessä:

a) keskusyhteyspisteeseen on toimitettava asianmukaisesti perusteltu kirjallinen tai sähköinen pyyntö;

b) järjestelmän tiedoista tehtävien hakujen on oltava tarpeen terrorismirikosten tai muiden vakavien rikosten torjuntaa, havaitsemista tai tutkintaa varten;

c) järjestelmän tiedoista tehtävien hakujen on oltava tarpeen tietyssä yksittäistapauksessa; tällainen yksittäistapaus on kyseessä erityisesti silloin, kun hakujen tekeminen tiedoista liittyy tiettyyn tapahtumaan, joka voidaan määrittää ajallisesti ja paikallisesti, tai rikokseen liittyvään välittömään vaaraan tai tiettyyn henkilöön, jonka voidaan perustellusti uskoa tekevän terrorismirikoksia tai vakavia rikoksia tai olevan merkityksellisessä yhteydessä tällaiseen henkilöön;

d) jos voidaan perustellusti ja tosiasioihin perustuvan näytön pohjalta uskoa, että viisumijärjestelmän tiedoista tehtävä haku edistää kyseisistä rikoksista jonkin torjuntaa, havaitsemista tai tutkintaa.

Kohdan 2 mukaan viisumitietojärjestelmää tehtävät haut on rajoitettava koskemaan seuraavia hakemustiedostossa olevia tietoja;

a) nykyinen sukunimi, sukunimi syntymähetkellä, aiempi sukunimi tai aiemmat suku-

nimet; etunimet; sukupuoli; syntymäaika, -paikka ja -maa;

b) hakijan nykyinen kansalaisuus;

c) matkustusasiakirjan tyyppi ja numero, asiakirjan myöntänyt viranomainen ja myöntämispäivä sekä voimassaolon päättymispäivä;

d) suunnitellun oleskelun pääkohde ja kesto;

e) matkan tarkoitus;

f) saapumis- ja lähtöpäivä;

g) ensimmäinen maahantulopaikka tai kauttakulkureitti;

h) asuinpaikka;

i) valokuvat;

j) sormenjäljet;

k) viisumityyppi ja viisumitarran sarjanumero.

Kohdan 3 mukaan jos jonkin 2 kohdassa luetellun tiedon avulla tehty ensimmäinen haku osoittaa, että kyseinen tieto on talletettu viisumitietojärjestelmään, ja jos lisätiedot ovat tarpeen asiaan liittyvien erityisolosuhteiden vuoksi, sisäisestä turvallisuudesta vastaaville viranomaisille on annettava oikeus tutustua seuraaviin hakemustiedoston ja siihen linkitettyjen hakemustiedostojen lisätietoihin:

a) kaikki muut hakemuslomakkeesta saadut tiedot;

b) tiedot, jotka koskevat mahdollisesti myönnettyä, evätyä, mitätöityä, peruutettua tai pidennettyä viisumia.

3.6. Sisäisestä turvallisuudesta vastaavien, viisumitietojärjestelmää koskevan asetuksen piiriin kuulumattomien jäsenvaltioiden viranomaisten viisumitietojärjestelmän tietojen käytön ehdot

Kohdan 1 mukaan viisumitietojärjestelmää koskevan asetuksen piiriin kuulumattomien jäsenvaltioiden sisäisestä turvallisuudesta vastaavilla viranomaisilla on oltava pääsy tekemään hakuja viisumitietojärjestelmän tiedoista toimivaltansa rajoissa ja

a) 5 artiklan 1 kohdan b-d alakohdassa tarkoitetuin ehdoin, sekä

b) esittämällä asianmukaisesti perusteltu kirjallinen tai sähköinen pyyntö sellaisen jä-

senvaltion sisäisestä turvallisuudesta vastaavalle viranomaiselle, johon viisumitietojärjestelmää koskevaa asetusta sovelletaan; kyseinen viranomainen pyytää kansallista keskusyhteyspistettä tekemään haun viisumitietojärjestelmästä.

Kohdan 2 mukaan jäsenvaltioiden, joihin viisumitietojärjestelmää koskevaa asetusta ei sovelleta, olisi annettava viisumitietonsa niiden jäsenvaltioiden käyttöön, joihin viisumitietojärjestelmää koskevaa asetusta sovelletaan, asianmukaisesti perustellun kirjallisen tai sähköisen pyynnön perusteella sillä edellytyksellä, että 5 artiklan 1 kohdan b-d alakohdassa säädettyjä ehtoja noudatetaan.

3.7. Europolia koskevat viisumitietojärjestelmän tietojen käytön ehdot

Kohdassa 1 säädettäisiin, että Europolilla on oltava pääsy tekemään hakuja viisumitietojärjestelmän tiedoista toimivaltansa rajoissa

a) jos se on tarpeen Europolyleissopimuksen 3 artiklan 1 kohdan 2 alakohdassa tarkoitettujen tehtävien suorittamiseksi ja Europolyleissopimuksen 10 artiklassa tarkoitettua erittelytyötä varten; tai

b) jos se on tarpeen Europolyleissopimuksen 3 artiklan 1 kohdan 2 alakohdassa tarkoitettujen tehtävien suorittamiseksi ja Europolyleissopimuksen 10 artiklassa tarkoitettua yleisluonteista ja strategista analysointityötä varten, edellyttäen, että Europol muuttaa viisumijärjestelmän tiedot nimettömiksi ennen tällaista käsittelyä ja säilyttää ne muodossa, josta rekisteröityä henkilöä ei voi enää tunnistaa.

Kohdan 2 mukaan päätöksen 5 artiklan 2 ja 3 kohtaa sovellettaisiin vastaavasti. Kohdan 3 mukaan Europolin on tämän päätöksen soveltamiseksi nimettävä asianmukaisesti valtuutetuista Europolin virkamiehistä koostuva erikoisyksikkö toimimaan keskusyhteyspisteenä, jonka kautta voidaan tehdä hakuja viisumitietojärjestelmästä.

Kohdassa 4 säädettäisiin, että Europolin viisumitietojärjestelmästä tekemien hakujen perusteella saamien tietojen käsittelyyn on saatava suostumus tiedot viisumitietojärjestelmään tallentaneelta jäsenvaltiolta. Suostumus on hankittava kyseisessä jäsenvaltios-

sa sijaitsevan Europolin kansallisen yksikön kautta.

3.8. Henkilötietojen suojaaminen

Kohdassa 1 säädettäisiin, että tämän päätöksen nojalla suoritettavassa henkilötietojen käsittelyssä sovelletaan neuvoston puitepäättöstä rikosasioissa tehtävässä poliisi- ja oikeudellisessa yhteistyössä käsiteltävien henkilötietojen suojaamisesta (2005/XX/YOS). Yhden tai useamman kansallisen tietosuojaa valvovan viranomaisen on valvottava henkilötietojen käsittelyä, kuten neuvoston kyseisen puitepäättöksen 30 artiklassa säädetään.

Kohdassa 2 säädettäisiin, että Europolin tämän päätöksen nojalla suorittama henkilötietojen käsittely on toteutettava Europolyleissopimuksen mukaisesti ja yleissopimuksen 24 artiklalla perustetun yhteisen valvontaviranomaisen valvonnassa.

Kohdassa 3 säädettäisiin, että Euroopan komission tämän päätöksen nojalla suorittama henkilötietojen käsittely on toteutettava yksilöiden suojelusta yhteisöjen toimielinten ja elinten suorittamassa henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta 18 päivänä joulukuuta 2000 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 45/2001 mukaisesti ja Euroopan tietosuojavalvottujen valvonnassa kyseisen asetuksen 41 artiklan mukaisesti.

Kohdassa 4 säädettäisiin, että henkilötietojen käsittelyn suojaa rikosten torjunta-, tutkinta-, selvittämis- ja syyteharkinta-asioissa käsittelevän tietosuojatyöryhmän, joka on perustettu rikosasioissa tehtävässä poliisi- ja oikeudellisessa yhteistyössä käsiteltävien henkilötietojen suojaamisesta tehdyn neuvoston puitepäättöksen N:o 2005/XX/JI 31 artiklalla, on hoidettava puitepäättöksen 32 artiklassa säädettyjä tehtäviä myös tämän päätöksen kohteena olevien kysymysten osalta.

Kohdassa 5 säädettäisiin, että sisäisestä turvallisuudesta vastaavien viranomaisten ja Europolin viisumitietojärjestelmästä saamien henkilötietojen siirto on kiellettyä, paitsi jos tiedot siirretään jäsenvaltioiden sisäisestä turvallisuudesta vastaaville toimivaltaisille viranomaisille 5 ja 6 artiklan ehtojen mukai-

sesti ja niissä mainittuihin tarkoituksiin noudattaen täysimääräisesti tässä artikkelissa tarkoitettuja henkilötietojen suojaamista koskevia sääntöjä.

Kohdassa 6 säädettäisiin, että toimivaltaisen tietosuojan valvontaviranomaisen tai valvontaviranomaisten on tutkittava tämän päätöksen nojalla suoritettujen henkilötietojen käsittelyn lainmukaisuus vähintään kerran vuodessa. Asiasta laaditut kertomukset on julkaistava.

Kohdassa 7 säädettäisiin, että jäsenvaltioiden, komission ja Europolin on annettava toimivaltaiselle tietosuojan valvontaviranomaiselle tai toimivaltaisille tietosuojan valvontaviranomaisille tarvittavat tiedot, jotta ne voivat suorittaa tehtävänsä tämän artiklan mukaisesti.

3.9. Kustannukset

Artikkelissa 9 säädettäisiin, että jokaisen jäsenvaltion ja Europolin on perustettava tämän päätöksen täytäntöönpanemiseksi vaadittava tekninen infrastruktuuri ja ylläpidettävä sitä omalla kustannuksellaan sekä vastattava kustannuksista, joita viisumitietojärjestelmään pääsystä aiheutuu tätä päätöstä sovellettaessa.

3.10. Tietojenkäsittelytapahutumien kirjaaminen

Artiklan 10 kohdassa 1 säädettäisiin, että jokaisen jäsenvaltion, Europolin ja komission, joka on viisumitietojärjestelmän perustamisesta ja toiminnasta vastaava elin, on pidettävä kirjaa kaikista tietojenkäsittelytapahutuksista, jotka aiheutuvat viisumitietojärjestelmästä tämän päätöksen nojalla tehdyistä hauista. Tästä kirjanpidosta on käytävä ilmi tiedonhaun täsmällinen tarkoitus, haun päivämäärä ja kellonaika, hakuperusteena käytetyt tiedot ja haun tuloksena saatujen tietojen laji sekä tiedoista haun tehneen ja niitä käyttäneen viranomaisen nimi. Lisäksi jokaisen jäsenvaltion ja Europolin on pidettävä kirjaa henkilöistä, jotka ovat vastuussa tiedonhauista.

Kohdassa 2 säädettäisiin, että henkilötieto-

ja sisältäviä kirjattuja tietoja voidaan käyttää ainoastaan tietosuojaan liittyvään tietojenkäsittelyn lainmukaisuuden valvontaan sekä tietoturvallisuuden varmistamiseen. Jäljempänä 12 artikkelissa tarkoitettuun seurantaan ja arviointiin voidaan käyttää ainoastaan muista kuin henkilötiedoista koostuvia kirjattuja tietoja.

Kohdassa 3 säädettäisiin, että nämä kirjatut tiedot on suojattava asianmukaisesti niiden luvattoman käytön ja väärinkäytön estämiseksi, ja ne on tuhottava vuoden kuluttua viisumitietojärjestelmää koskevan asetuksen 20 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun viiden vuoden säilytysajan päättymisestä, jollei niitä tarvita jo aloitetuissa valvontamenettelyissä.

3.11. Neuvoa-antava komitea

Kohdassa 1 säädettäisiin, että jos 11 artiklaan viitataan, komissiota avustaa neuvoa-antava komitea, joka muodostuu jäsenvaltioiden edustajista ja jonka puheenjohtajana on komission edustaja.

Kohdassa 2 säädettäisiin, että komitea vahvistaa työjärjestyksensä puheenjohtajan ehdotuksesta Euroopan unionin virallisessa lehdessä julkaistun työjärjestyksen mallin pohjalta. Kukin jäsenvaltio nimeää yhden edustajan.

Kohdassa 3 säädettäisiin, että komission edustaja tekee komitealle esityksen toteutettavista toimenpiteistä. Komitea antaa, tarvittaessa äänestettyään, lausuntonsa ehdotuksesta määräajassa, jonka puheenjohtaja voi asettaa asian kiireellisyyden mukaan. Puheenjohtaja ei osallistu äänestyksiin.

Kohdassa 4 säädettäisiin, että lausunto merkitään pöytäkirjaan. Lisäksi jokaisella jäsenvaltiolla on oikeus pyytää, että sen kanta merkitään pöytäkirjaan.

Kohdassa 5 säädettäisiin, että komission ottaa mahdollisimman suuressa määrin huomioon komitean lausunnon. Se ilmoittaa komitealle, millä tavoin lausunto on otettu huomioon.

3.12. Seuranta ja arviointi

Kohdassa 1 säädettäisiin, että komissio var-

mistää, että käytettävissä on järjestelmiä, joiden avulla voidaan seurata viisumitietojärjestelmän tämän päätöksen nojalla toteutuneen toiminnan tuloksia, kustannustehokkuutta ja palvelujen laatua suhteessa asetettuihin tavoitteisiin.

Kohdassa 2 säädettäisiin, että kahden vuoden kuluttua siitä kun viisumitietojärjestelmä on aloittanut toimintansa ja sen jälkeen kahden vuoden välein komissio esittää Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomuksen tämän päätöksen mukaisesta viisumitietojärjestelmän teknisestä toiminnasta. Kertomuksessa esitetään muu muassa tietoja viisumitietojärjestelmän suorituskyvystä suhteessa komission etukäteen määrittämiin määrällisiin indikaattoreihin.

Kohdassa 3 säädettäisiin, että neljän vuoden kuluttua siitä kun viisumitietojärjestelmä on aloittanut toimintansa ja sen jälkeen neljän vuoden välein komissio laatii viisumitietojärjestelmän tämän päätöksen nojalla toteutuneesta toiminnasta yleisarvioinnin. Yleisarvioinnissa tarkastellaan saavutettuja tuloksia suhteessa tavoitteisiin ja arvioidaan tämän päätöksen perustana olevien periaatteiden pätevyyttä ja tulevan toiminnan edellytyksiä. Komissio toimittaa arviointikertomukset Euroopan parlamentille ja neuvostolle.

Kohdassa 4 säädettäisiin, että jäsenvaltioiden ja Europolin on annettava komissiolle tarvittavat tiedot, jotta se voi suorittaa tämän artiklan mukaiset tehtävänsä.

3.13. Voimaantulo ja soveltamispäivä

Kohdassa 1 säädettäisiin, että päätös tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu Euroopan unionin virallisessa lehdessä.

Kohdassa 2 säädettäisiin, että päätöstä sovelletaan komission määrittämästä päivästä, kun seuraavat edellytykset täyttyvät:

a) viisumitietojärjestelmää koskeva asetus on tullut voimaan ja sitä sovelletaan;

b) neuvoston puitepäätös rikosasioissa tehtävässä poliisi- ja oikeudellisessa yhteistyössä käsiteltävien henkilötietojen suojaamisesta (2005/XX/YOS) on tullut voimaan.

Komissio julkaisee kyseisen päivämäärän Euroopan unionin virallisessa lehdessä.

4. Vaikutukset Suomen lainsäädäntöön

Ehdotus kuuluu lainsäädännön alaan. Poliisin osalta laki henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa (13 § 2 mom 6- kohta) toteaa, että poliisilain tai muun lain lisäksi poliisilla on oikeus saada tehtäviensä suorittamiseksi tarpeellisia tietoja mm. viisumipäätöksistä.

5. Taloudelliset vaikutukset

Taloudelliset vaikutukset ovat vähäisiä, koska päätösehdotuksella luodaan mahdollisuus tehdä rajoitettuja hakuja jo olemassa olevaan järjestelmään.

6. Valtioneuvoston kanta

Itse VIS-asetusehdotuksen sujuva ja nopea käsittely on Suomenkin kannalta tärkeää, eikä VIS-järjestelmän käyttöönotto saa viivästyä suunnitellusta aikataulusta. Suomi suhtautuu myönteisesti sisäisen turvallisuuden viranomaisten ja Europolin pääsyyn VIS-järjestelmään, kunhan asian käsittely neuvostossa ei merkittävästi vaikuta VIS-järjestelmän käyttöönottoon.

Komiteamenettelyn ja sen tarpeellisuuden osalta asiaa on erityisesti tutkittava tarkemmin. Komiteamenettely näyttäisi täyttävän oikeudelliset edellytykset, sillä III pilarissa on käytännössä katsottu voitavan menettelyä käyttää, edellyttäen että menettely kirjataan auki instrumenttiin (sen sijaan että viitattaisiin EY- sopimukseen tai komitologiapäätökseen) kuten nyt on tehty.

Komiteamenettelyn tarpeellisuuden/valittavan muodon osalta on vielä harkittava komission roolia III- pilarin instrumentin täytäntöönpanossa. Nyt komitealla ehdotetaan muutettavaksi päätökseen otettavaa listaa, jossa määritellään kansallisesti toimivaltaiset viranomaiset ja kansallinen keskusviranomainen.

Päätösehdotuksessa tarkoitettuja sisäisen turvallisuuden viranomaisia, joille tulisi antaa pääsy tekemään hakuja viisumitietojärjestelmästä, ovat Suomessa poliisi, rajavartiolaitos ja tullilaitos.

